

سعی بشود که اتصال و انسجام ملی را حفظ کنیم؛ همه‌ی ما سعی کنیم. این انسجام ملی خیلی قیمت دارد، خیلی باارزش است. اینکه یک ملت بیایند در خیابانها، یک حرف واحد، یک شعار واحد، یک مطلوب واحد را تکرار کنند، و عملاً نشان بدهند که در صحنه حضور دارند و میتوانند هویت خودشان را، شخصیت خودشان را به رخ دشمنان خودشان بکشند، خیلی باارزش است.

۱۴۰۴/۱۱/۲۳

حرف روز

وقتی اپستین نبود

این روزها صحبت کردن از اپستین و پرونده به شدت مشمئزکننده‌اش نقل زبان محفل‌ها و مجلس‌هاست. اشکالی که در این پرونده وجود داشت این بود که بیشتر رسانه‌های غربی و داخلی بر چهره‌های حاضر در این پرونده، خصوصاً سیاستمداران آمریکایی مانند ترامپ و کلینتون، تمرکز داشتند. شاید این هم یک ترفند و شوی رسانه‌ای بود تا با ورود به دعوای سیاسی، عمق این لجنزار بیشتر نمایان نشود. معتقدم که ما بیشتر از این که با ترامپ، کلینتون و ده‌ها چهره که در این پرونده حضور داشته یا نداشته‌اند مواجه باشیم، با موضوعات تمدنی دیگری مواجهیم.

چگونه یک تمدن که مدعی دموکراسی و آزادی است اجازه می‌دهد که دختران به‌عنوان برده جنسی مورد سوءاستفاده الیگارش‌های غرب واقع شوند؟ چگونه در جامعه‌ای که مدعی صدور دموکراسی است، دختران خردسال قاچاق می‌شوند و حتی برخی از این‌ها در قتل آیینی کشته و یا سوزانده می‌شوند؟ چگونه یک تمدن مدعی کرامت زن می‌تواند اجازه بدهد که برای چنین فردی که خبرش تمام دنیا را در بهت و حیرت فرو برد، فقط ۱۳ ماه زندان با آزادی روزانه نگاشته شود؟

البته این داستان فقط برای اپستین نیست. آن‌چه در اپستین مشاهده می‌شود، بیشتر از یک شخص، ماهیت یک تمدن است؛ تمدنی که به گفته میریام گبهارد در کتاب «وقتی سربازان آمدند» اجازه می‌دهد تا در جنگ جهانی دوم، ۲۹۵ هزار تجاوز جنسی از سوی سربازان آمریکایی، انگلیسی و فرانسوی علیه زنان و دختران آلمانی صورت گیرد.

ما با اپستین روبه‌رو نیستیم؛ ما با یک تمدن روبه‌رو هستیم. تمدنی که معرفت‌شناسی‌اش زن و دختر را یک کالا و یک آبه جنسی کرده است. تمدنی که با شیء‌انگاری و جنسی‌سازی زنان و دختران، خشونت علیه دختران را بی‌اهمیت جلوه می‌دهد. تمدنی که به تعبیر رهبر معظم انقلاب، بیشتر از این که بخواهد به ما انگ و اتهام خشونت زنانه بزند، خودش متهم است؛ چرا که «نسبت مسئله زن گناهکارند، مقصرند، جداً، ضربه زدند، جنایت کردند».

اما نکته تأسف‌آور آن که جماعتی به ترامپ به‌عنوان شریک اپستین دخیل بسته‌اند تا برایشان آزادی به ارمغان بیاورد. هر شب هم کلیپ می‌دهند، لاو می‌ترکانند، ریلز می‌فرستند که ددی ترامپ از جزیره‌های آن‌سوتر از جزیره اپستین برایشان تهمانده‌های دموکراسی غربی را کادو کند. انسان از حماقت این جماعت گیج و منگ می‌شود؛ خلاصه یا ما معنای آزادی را نفهمیده‌ایم یا آزادی این جماعت آن تراژدی هولناکی است که در جزیره لیتل سنت جیمز شاهدیم.

[یعقوب ربیعی]

گزارش روز

علت ناپایداری در تثبیت نرخ ارز

نرخ ارز یکی از متغیرهای کلیدی اقتصاد کلان است که نوسانات آن بر جنبه‌های متعدد اقتصادی و اجتماعی اثرگذار است. لذا دولت‌ها تلاش می‌کنند بی‌ثباتی نرخ را مهار و نرخ آن را تثبیت کنند، اما تجربه ایران نشان می‌دهد تثبیت نرخ ارز، بدون اصلاح ناترازی‌های بنیادین و اصلاح سیاست‌ها، عمدتاً به ثبات‌های کوتاهمدت و بروز بحران‌های جهشی منجر شده است.

در چارچوب تحلیلی، نرخ ارز برآیند تعامل متغیرهای واقعی و مالی اقتصاد است. از یک‌سو، ساختار تولید و تراز تجاری تعیین‌کننده هستند و از سوی دیگر، سیاست‌های نهادی، مالی و پولی. بنابراین، ناترازی ارزی صرفاً به ضعف تولید محدود نمی‌شود و ریشه‌های نهادی و سیاستی نیز در آن نقش اساسی دارند.

بر اساس برآوردهای در دسترس، کل تجارت خارجی ایران (نفی و غیرنفی) در سال ۱۴۰۳ حدود ۱۷۲.۲ میلیارد دلار بوده است. از این میزان، درآمد صادرات نفت و گاز حدود ۴۲ میلیارد دلار (با فرض برگشت همه منابع) و تجارت غیرنفی حدود ۱۳۰.۲ میلیارد دلار برآورد می‌شود که شامل ۵۷.۸۴ میلیارد دلار صادرات و ۷۲.۳۸ میلیارد دلار واردات غیرنفی است. علاوه بر تجارت رسمی، حجم قابل توجهی از جریان‌های ارزی در حوزه غیررسمی و خارج از کنترل سیاست‌گذار شکل می‌گیرد که شامل قاچاق کالا، فرار سرمایه و گردش بازار رمزارزها (به‌ویژه تتر) است. برآورد این بخش با عدم قطعیت بالا همراه است، اما می‌توان آن را در محدوده ۴۰ تا ۵۰ میلیارد دلار در سال تصور کرد.

ترکیب این ارقام نشان می‌دهد اقتصاد ایران با یک شکاف ارزی ساختاری مواجه است که در سناریوهای مختلف می‌تواند به کسری حدود ۵۰ تا ۷۰ میلیارد دلار در سال منجر شود. این برآورد حسابداری ساده است و حساب سرمایه، خدمات، ذخایر ارزی و محدودیت‌های بازگشت منابع نفتی را به‌طور کامل لحاظ نمی‌کند. با این حال، تصویر روشنی از فشار مزمن بر بازار ارز ارائه می‌دهد. در چنین شرایطی، دولت ناگزیر به اولویت‌بندی در تخصیص ارز است و بخشی از تقاضای ارزی، به‌طور سیستماتیک، از کانال‌های رسمی تأمین نمی‌شود. این بخش از تقاضا به بازار آزاد منتقل شده و از طریق کانال‌های غیررسمی، سیگنال قیمتی را به بازار رسمی منتقل می‌کند. وقتی حجم قابل توجهی از عرضه و تقاضای ارز خارج از کانال‌های رسمی شکل می‌گیرد، تثبیت دستوری نرخ پایدار نخواهد بود. لذا بدون مهار ریشه‌های تجارت غیررسمی، فرار سرمایه و نقش نرخ‌ساز بازارهای موازی مانند تتر، هر سیاست تثبیتی صرفاً تولید بحران تورم در دو بخش مصرف و تولید است.

در نتیجه، پایداری در بازار ارز و اجرای سیاست‌های تثبیت ارز، مستلزم اصلاحات نهادی و سیاستی در بخش‌های نامولد است و بدون آن، هر ثباتی مابهیتی شکننده و موقتی خواهد داشت. حتی اگر درآمدهای کشور هم افزایش یابد و در حد بالایی قابل دسترس شود، بدون مهار بخش نامولد و سوداگری ارز، تثبیت نرخ ارز به سهولت امکان‌پذیر نیست.

[علی محمدی]

خبر ویژه

ترامپ راهبرد خود در قبال ایران را لو داد

دونالد ترامپ روز جمعه به وقت آمریکا وارد پایگاه نظامی فورت براگ در ایالت کارولینای شمالی، شد و طبق عادت همیشگی خود زبان به تهدید ایران گشود. او بار دیگر از اعزام ناو هواپیمابر دوم به سمت ایران سخن گفت و افزود: «مایلم ببینم آیا می‌توانیم به توافق برسیم یا نه». ترامپ اما زمانی که برای نظامیان حاضر در پایگاه سخنرانی می‌کرد، به شکل ناخواسته هدف خود از تمامی این تهدیدات را لو داد و گفت که هدف ترساندن ایران برای توافق [مدنظر آمریکا] است. او گفت: «توافق با آنها (ایران) دشوار است... گاهی باید ترس ایجاد کرد؛ این تنها چیزی است که می‌تواند اوضاع را تعیین تکلیف کند». رئیس‌جمهور آمریکا همچنین در گفت‌وگو با یک خبرنگار حاضر در پایگاه به پریشان‌گویی‌های معمول خود روی آورد و از آرزوی خود برای «تغییر رژیم در ایران» سخن گفت؛ ترامپ مدعی شد: «تغییر رژیم در ایران بهترین اتفاق ممکن خواهد بود». ترامپ همچنین در حالیکه ساعتی پیش گفته بود: «فکر می‌کنم مذاکرات با ایران موفق می‌شود». سخن خود را به طو کامل تغییر داد و گفت که توافق با ایران بسیار دشوار است. بسیاری از کارشناسان این تناقضات ترامپ را نوعی بلوف زنی و عملیات روانی و رسانه‌ای مخصوص قماربازها عنوان می‌کنند.

تداوم تنش‌ها در جنوب یمن

به نقل از الیمن نت، یک منبع آگاه با اشاره به ناکامی عربستان در استقرار نیروهای موسوم به «درع الوطن» در شهر عدن گفت: «نیروهای شورای انتقالی جنوبی (مورد حمایت امارات) همچنان کنترل زیرساخت‌ها و تأسیسات حیاتی این شهر را در دست دارند.» وی افزود: «با وجود توافقات صورت گرفت، نیروهای شورای انتقالی، پادگان‌های مهمی از جمله «رأس عباس» و «الجللاء» در منطقه البریقه، پادگان «بدر» (مقر وزارت دفاع)، پادگان‌های «الصولبان» و «النصر» در «خورمکسر» و همچنین پادگان «لواء پنجم» در عدن را تحت کنترل خود دارند.» به گفته این منبع، نیروهای شورای انتقالی کنترل کامل نقاط ایست و بازرسی کلیدی در ورودی‌های شهر را نیز در اختیار دارند؛ از جمله «نقطه العلم» (ورودی شرقی به سمت استان أبین)، «نقطه مصنع الحديد» (ورودی شمالی به سمت لحج)، «نقطه الحسینی» و «نقطه عمران» (ورودی غربی). وی تصریح کرد که بندر استراتژیک عدن نیز همچنان تحت کنترل نیروهای انتقالی است و تنها پادگان «جبل حدید» پس از خروج نیروهای «العمالقة»، به نیروهای حراست تأسیسات تحویل داده شده است. این منبع در پایان تأکید کرد که نیروهای «درع الوطن» وابسته به ریاض تنها در منطقه «صلاح‌الدین» در غرب عدن متمرکز مانده‌اند و نتوانسته‌اند در مبادی اصلی شهر و پادگان‌های حیاتی مستقر شوند. این در حالی است که شورای انتقالی اماراتی همچنان سلطه خود را بر عدن اعمال می‌کند و عربستان در تلاش برای تحمیل نفوذ خود، با دشواری‌ها و پیچیدگی‌هایی روبرو است.

سراب براندازی

عباس سلیمی‌نمین، مدیر دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران، در یادداشتی با عنوان «آویزان شدن به ترامپ و دیدن خواب‌های مغشوش» با استناد به سخنی از زنده‌یاد جلال آل‌احمد درباره «غرب‌زدگی»، به نقد جریان‌هایی پرداخت که به گفته او با بازگشت دونالد ترامپ به قدرت، دچار توهم براندازی شده‌اند. وی با اشاره به تشدید بحران در نظام سرمایه‌داری و افزایش شکاف میان آمریکا و اروپا، معتقد است روی کار آمدن ترامپ نه تنها مانع افول جایگاه جهانی واشنگتن نشده، بلکه بر تضادهای داخلی و خارجی آن افزوده است. به باور سلیمی‌نمین، افزایش انتقادات جهانی از سیاست‌های آمریکا و رژیم صهیونی، نشانه‌ای از تضعیف موقعیت این محور در افکار عمومی جهان است. سلیمی‌نمین همچنین برخی تشریح می‌کند جریان‌های داخلی که با «آرایش نظام سرمایه‌داری» و تطهیر سیاست‌های غرب، می‌کوشند ناآرامی‌های داخلی را به حاکمیت نسبت دهند. او تأکید می‌کند افزایش آگاهی عمومی نسبت به «مداخلات بیگانه»، مهم‌ترین عامل خنثی‌سازی این رویکردهاست و پیش‌بینی می‌کند تداوم تحولات سیاسی در آمریکا، به افزایش چالش‌ها و رسوایی‌های این کشور منجر خواهد شد.

برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز حق ایران است

به نقل از الجزیره، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در نشستی در حاشیه شصت و دومین کنفرانس امنیت مونیخ گفت: «ایران حق دارد از توانایی‌های هسته‌ای صلح‌آمیز غیرنظامی برخوردار باشد.» رافائل گروسی، که هنوز در قبال حمله به تأسیسات هسته‌ای ایران در جریان جنگ ۱۲ روزه واکنشی نداشته و آن را محکوم نکرده است، افزود: «ما در ایران بازرسی‌هایی انجام می‌دهیم که شامل تأسیساتی که مورد حمله قرار گرفته‌اند، نمی‌شود. ایران باید به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی احترام بگذارد.» وی همچنین مدعی شد: «باید بپذیریم که پس از جنگ ۱۲ روزه، کل چشم‌انداز هسته‌ای ایران به‌طور اساسی تغییر کرده است.» گروسی در ادامه ضمن نادیده گرفتن پایبندی ایران به تعهدات هسته‌ای خود گفت: «آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پس از جنگ ژوئن که توسط اسرائیل آغاز شد و ایالات متحده در آن شرکت داشت، به ایران بازگشت. ما توانستیم همه چیز را بازرسی کنیم، به جز مکان‌هایی که بمباران شدند. ما با ایران پیشرفت‌هایی داشته‌ایم، اما به راستی آزمایشی بیشتری نیاز داریم.» مدیرکل آژانس بدون اشاره به رفتار غیر حرفه‌ای سازمان تحت مدیریتش در قبال تجاوز آمریکا و رژیم صهیونی به تأسیسات هسته‌ای ایران تصریح کرد: «توافق با ایران در مورد بازرسی‌های مربوط به برنامه هسته‌ای این کشور ممکن اما «بسیار دشوار» است.»

◀ خبرگزاری رویترز، به نقل از فردی که او را یک «منبع آگاه» معرفی کرد، نوشت که روز سه‌شنبه دو دور مذاکرات دیپلماتیک جداگانه در شهر ژنو سوئیس برنامه‌ریزی شده است: یکی درباره مسائل ایران و دیگری درباره جنگ اوکراین و روسیه. طبق گفته رویترز، هیئت آمریکایی شامل استیو ویتکاف (فرستاده ویژه ترامپ) و جرد کوشنر (داماد دونالد ترامپ) صبح سه‌شنبه با مقامات ایرانی دیدار خواهد کرد. همچنین نمایندگانی از کشور عمان به عنوان میانجی در این دور از مذاکرات در ژنو حضور خواهند داشت. پس از این نشست صبحگاهی با طرف ایرانی، همان هیئت آمریکایی (ویتکاف و کوشنر) بعدازظهر در مذاکرات سه‌جانبه با نمایندگان روسیه و اوکراین شرکت می‌کنند.

◀ محمدجواد آذری جهرمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات دولت دوازدهم، با اشاره به حضور «بیش از ۲۰ میلیون نفر» در راهپیمایی ۲۲ بهمن گفت: «مردم با وجود همه دلخوری‌ها همچنان وفادار به انقلاب هستند.» وی یکی از مؤلفه‌های اقتدار کشور را حمایت مردمی دانست و افزود: «دشمن تلاش می‌کند با سوار شدن بر موج اعتراضات، ناراضی‌ها را به مخالفت با نظام تبدیل کند.» آذری جهرمی تأکید کرد: «پیام مردم این است که از برخی شرایط ناراضی‌اند، اما قاتل به جمهوری اسلامی هستند» او حضور گسترده مردم را «عامل بازدارندگی در برابر فشارهای خارجی و خنثی‌کننده جنگ روایت‌ها» عنوان کرد.

◀ حمزه صفوی، استاد علوم سیاسی دانشگاه تهران، درباره چرایی حمله نکردن آمریکا به ایران گفت: «آنچه مانع اقدام نظامی شده، ترکیبی از قدرت نظامی و فعالیت‌های دیپلماتیک است.» وی تأکید کرد: «محاسبه واشنگتن برای جنگی کوتاه با هدف قرار دادن زیرساخت‌ها اشتباه است.» صفوی افزود: «حتی با همین سطح تکنولوژی نیز امکان آسیب جدی به زیرساخت‌های دشمن وجود دارد» او هشدار داد هرگونه درگیری می‌تواند «هرج‌ومرجی میان مدت و بلندمدت در کل منطقه» ایجاد کند.

◀ نتایج تازه‌ترین دور از نظرسنجی «شاخص عربی ۲۰۲۵» در لبنان که از سوی نهاد «مرکز پژوهش‌ها و تحقیقات سیاسی عربی» انجام شده، نشان می‌دهد، ۸۹ درصد از لبنانی‌ها با به رسمیت شناختن رژیم صهیونی مخالفند و ۶۷ درصد مسئله فلسطین را موضوعی متعلق به همه اعراب می‌دانند. همچنین ۹۷ درصد پاسخ‌دهندگان سیاست‌های رژیم صهیونی را تهدیدی برای امنیت منطقه ارزیابی کرده‌اند. در همین زمینه، ۸۸ درصد نیز سیاست‌های آمریکا را تهدیدی برای امنیت منطقه دانسته‌اند و ۶۷ درصد لبنانی‌ها اعلام کرده‌اند نسبت به ایالات متحده دیدگاه منفی دارند.

◀ صدیف بدری، نماینده مجلس شورای اسلامی، از تدوین «طرح صیانت از خریداران طلا و جواهر» خبر داد و گفت: «این طرح با امضای ۶۳ نماینده اعلام وصول شده است.» وی افزود: «در این طرح برای فروشندگان طلا وظایف مشخصی تعیین و برای متخلفان مجازات‌هایی پیش‌بینی شده است.» بدری تأکید کرد: «در صورت تخلف، مجوز واحد صنفی ابطال و بانک مرکزی نیز موظف به مسدودسازی درگاه‌های پرداخت متخلفان خواهد بود»